

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL REKOMENDACIJŲ MOKYKLOMS DĖL MOKINIŲ, TURINČIŲ KLAUSOS, REGOS
SUTRIKIMUS, UGDYMO ORGANIZAVIMO PATVIRTINIMO**

2021 m. rugpjūčio 30 d. Nr. V-1568
Vilnius

Igyvendindama Vaikų įtraukties mokytis ir įvairiapusio ugdymo 2017–2022 metų veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. V-527 „Dėl Vaikų įtraukties mokytis ir įvairiapusio ugdymo 2017–2022 metų veiksmų plano patvirtinimo“, 1.3.8 papunktį, t v i r t i n u pridedamas:

1. Rekomendacijas mokykloms dėl mokinių, turinčių klausos sutrikimą, ugdymo organizavimo.
2. Rekomendacijas mokykloms dėl mokinių, turinčių regos sutrikimą, ugdymo organizavimo.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Jurgita Šiugždiniene

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir
sporto ministro 2021 m. rugpjūčio 30 d.
įsakymu Nr. V-1568

REKOMENDACIJOS MOKYKLOMS DĖL MOKINIŲ, TURINČIŲ REGOS SUTRIKIMĄ, UGDYMO ORGANIZAVIMO

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rekomendacijos mokykloms dėl mokinių, turinčių regos sutrikimą, ugdymo organizavimo (toliau – Rekomendacijos), apibrėžia mokinių, turinčių regos sutrikimą (toliau – mokinys), ugdymo organizavimo sąlygas ir reikalavimus mokykloms, įgyvendinančioms ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo, profesinio mokymo programas (toliau – Mokykla), prieš pradėdant mokiniui teikti ugdymą, individualaus pagalbos vaikui plano įgyvendinimą, šių mokinių įtraukčiai į švietimą būtinas sąlygas.

2. Mokykla kartu su savo savininko (dalyvių susirinkimo), savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija užtikrina ugdymo prieinamumą ir jo kokybę mokiniui, bendradarbiaudama ir konsultuodamasi su tėvais, švietimo pagalbos įstaigomis ir / ar savivaldybės vaiko gerovės komisija, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centru rengia ir įgyvendina mokinio individualų ugdymo planą, kurio sudėtinė dalis yra pagalbos planas, atitinkamai koreguoja / tikslina mokymosi sutartį.

3. Taikant Rekomendacijas vadovaujamosi šiais principais: svarbiausių vaiko interesų prioritetiškumo, integralumo, konfidencialumo, teisingumo, bendradarbiavimo, socialinės partnerystės, dalyvavimo, kompleksiškumo.

4. Mokyklai rekomenduojama paruošti mokyklos klasę ir Mokyklos bendruomenę mokinio įtraukčiai, sudaryti sąlygas susipažinti su mokinio reikmėmis, pateikti rekomendacijas bendravimui ir paaiškinti, ko nereikėtų daryti, pristatyti Brailio raštą ir supažindinti su jo ypatumais, norintiems sudaryti sąlygas mokytis jo kartu.

5. Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS

BŪTINOS SĄLYGOS MOKINIŲ UGDYMIUI

6. Mokykla, priėmusi mokinį, turintį vidutinę silpnaregystę, žymią silpnaregystę, aklumą su regėjimo likučiu, praktišką aklumą, visišką aklumą ar kitus vidutinius, žymius ir labai žymius regėjimo sutrikimus, kurių negalima koreguoti akiniais ar kontaktiniais lęšiais, ir kuris susiduria su mokymosi, orientavimosi erdvėje, savarankiško gyvenimo sunkumais, turėtų:

6.1. sudaryti sąlygas mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams), prieš pradėdant mokiniui lankyti Mokyklą, susipažinti su Mokyklos, klasės / grupės, pagalbinių patalpų ir kitų ugdymo, ir laisvalaikio erdvių aplinka, mokytoja (-ais), mokytojo padėjėju bei švietimo pagalbos specialistais;

6.2. paruošti ugdymosi / mokymosi mokiniui vietą, individualiai, atsižvelgdama į mokinio regėjimo ypatumus:

6.2.1. akliesiems – vienvietis stalas, pritaikytas vadovėliams Brailio raštu pasidėti ir rašymo priemonėms laikyti / Brailio mašinėlė / kompiuterinė technika su programa (JAWS ar NVDA);

6.2.2. silpnaregiams – tekstą didinančios ekrane priemonės / uždaros televizinės sistemos / kompiuterinės didinimo programos;

6.3. pritaikyti mokyklos fizinę ir informacinę ugdymo aplinką:

6.3.1. akliesiems – klasių, dalyko kabinetų pavadinimų žymėjimas Brailio raštu ir (ar) balso pranešimais / grindų dangos pašiurkštinimas ar reljefinės juostos prieš aukščio pasikeitimą, pirmos laiptų pakopos žymėjimas įspėjamuoju reljefiniu paviršiumi;

6.3.2. silpnaregiams – higienos normas atitinkantis klasių, kabinetų apšvietimas, tinkamas klasių, kabinetų numerių ir (ar) pavadinimų žymėjimo kontrastas, dydis, šriftas / turėklų aukštis / laiptų pakopų žymėjimo kontrastas;

6.4. aprūpinti specialiosiomis mokymo priemonėmis pagal mokinio reikmes: vadovėliais Brailio raštu, taktiliniais, garsiniais žemėlapiams, tiksliesiems mokslams skirtos taktilinės, garsinės mokymo priemonės;

6.5. užtikrinti mokinio psichologinį komfortą klasėje, mokyklos bendruomenėje;

6.6. sudaryti sąlygas įgyti reikalingų žinių ir kompetencijų, ugdyti mokinį mokytojams, švietimo pagalbos specialistams, mokytojo padėjėjams, suteikti Brailio rašto mokymo metodikos kompetencijų, susipažinti ir mokytis Brailio rašto, kompiuterinių technologijų naudojimo ypatumais;

6.7. bendradarbiauti su Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centru Brailio rašto mokymo ir kitais klausimais, susijusiais su mokinio ugdymu ir švietimo pagalba.

III SKYRIUS

PAGALBOS MOKINIUI PLANO RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

7. Ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo mokinio priėmimo mokytis Mokykloje arba iki einamųjų metų mokslo metų pradžios organizuoti Mokyklos vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) posėdį tiesiogine, nuotoline ar mišria forma, kuriame dalyvauja mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai, ugdysiantys mokinį, mokinys ir jo tėvai ar kiti atstovai pagal įstatymą, Mokyklos savininko (dalyvių susirinkimo), savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos įgaliotas atstovas, kiti galintys teikti metodinę, konsultacinę pagalbą Mokyklai dėl būtinų sąlygų mokiniui ugdytis sudarymo Mokykloje.

8. VGK posėdyje:

8.1. turi būti aptartos pedagoginės, psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos teiktos rekomendacijos mokiniui, siūlymai ugdymo ir Mokyklos fizinei aplinkai pritaikyti arba jau įgyvendintas pagalbos mokiniui planas (toliau – Planas), svarstoma dėl jo pratęsimo, tikslinimo, nutraukimo;

8.2. išklausomas mokinys ir jo tėvai (globėjai, rūpintojai), atstovai pagal įstatymą;

8.3. įvertinamos esamos kliūtys Mokykloje, kurios galėtų būti kliūtimi mokinio savarankiškumui ir kurias reiktų pašalinti įmanomai greičiausiu būdu;

8.4. išklausomi mokytojai ir išsiaiškinama, kokia metodinė, konsultacinė pagalba jiems bus reikalinga, kad būtų įgalinti teikti ugdymosi poreikius atliepiantį ugdymą mokiniui, ir kas ją suteiks;

8.5. priimamas sprendimas dėl Plano mokslo metams sudarymo, atnaujinimo, pratęsimo, keitimo ir jo integravimo į individualų ugdymo planą;

8.6. numatoma Plano rengėjų grupė ir iš jos paskiriamas įgyvendinimą koordinuojantis asmuo, įgyvendinimo etapai, numatomos visų atsakomybės bei įsipareigojimai ir Plano įgyvendinimo stebėsenai reikalingi periodiškai susitikimai rezultatams aptarti;

8.7. svarstomas sprendimas: VGK Planui pritaria ar prašo patikslinti pagal pateikiamas pastabas ir teikia siūlymą mokyklos vadovui tvirtinti. Jei į VGK kreipiasi Planą koordinuojantis asmuo, mokinys ar jo tėvai, atstovai pagal įstatymą, VGK inicijuoja Plano keitimą, atnaujinimą ar jo veiksmingumo vertinimą, priima tolesnius sprendimus dėl Plano.

9. Plano įgyvendinimą koordinuojantis asmuo kartu su Plano rengėjų grupe parengia Planą ir teikia jį VGK aprobuoti ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 10 d. arba iki Mokyklos ugdymo plano patvirtinimo. Mokslo metų eigoje mokiniui nustačius specialiuosius ugdymosi poreikius, Planas

jam turi būti parengiamas per 15 darbo dienų nuo tėvų (globėjų, rūpintojų) pateiktos Mokyklai pažymos apie mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius arba nuo atvykimo į specialiojo ugdymo centrą mokytis.

10. Plane turi būti:

10.1. numatyti mokinio ugdymo(si) ir švietimo pagalbos teikimo formos ir būdai, rekomenduojami ugdymo metodai ir būdai mokytojui, bendrųjų ugdymo planų individualizavimo aspektai mokiniui, mokymosi ir švietimo pagalbos tvarkaraščiai, planuojami individualūs ugdymosi pasiekimai;

10.2. skiriamos valandos Brailio rašto mokymui, sensomotorikai, mobilumui ir orientacijai, kasdieninių gyvenimo įgūdžių lavinimui – akliems, regėjimo funkcijų lavinimui – silpnaregiams;

10.3. numatytas laikas darbo kompiuteriu įgūdžių formavimui, pagal poreikį kompensacinių priemonių naudojimui.

11. Įgyvendindama Planą Mokykla:

11.1. užtikrina, kad mokinys turėtų tinkamą nuolatinę mokymosi vietą;

11.2. individualiai pritaiko mokiniui apšvietimą (natūralų, vietinį ir dirbtinį);

11.3. pritaiko ugdymo turinį (ugdymo metodus ir būdus, medžiagą, priemones, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimą), atsižvelgdama į individualius mokinio gebėjimus, poreikius ir regos sutrikimo specifiką bei sudarytą Planą;

11.4. užtikrina, kad klasės / grupės lentoje pateikta informacija būtų parengta, atsižvelgiant į rekomendacijas filmuotai medžiagai, skaidrėmis iliustruotiems pranešimams / pateiktims, tekstams (šriftas, kontrastas) ir iliustracijoms;

11.5. sudaro sąlygas, atsižvelgiant į gydytojų rekomendacijas, mokiniui dalyvauti fizinio ugdymo veikloje;

11.6. užtikrina, kad mokytojai ugdytų mokinio aplinkos suvokimą, socialinius įgūdžius klasėje / grupėje pamokų ar veiklos metu, siedami tai su dalykų mokymu, bendradarbiaudami su švietimo pagalbos specialistais, padėjėjais;

11.7. periodiškai (ne rečiau kaip kartą per 3 mėnesius) aptaria mokinio mokymosi pasiekimus ir pažangą bei prireikus koreguoja Planą;

11.8. sudaro sąlygas bendrauti, dalyvavauti mokinio pasirinktose neformaliojo vaikų švietimo veiklose, išvykose kartu su kitais mokiniais, taikant reikiamas pagalbos priemones bei mokytojo padėjėjo pagalbą.

12. Mokyklos vadovas:

12.1. skiria resursus Planui įgyvendinti, mokyklos fizinei aplinkai pritaikyti, sąlygoms veiksmingo ugdymo teikimui sudaryti, papildomoms švietimo pagalbos specialistų pareigybių steigimo (tiflopedagogo, mobilumo mokytojo, mokytojo padėjėjo, skaitovo, palydovo ir kt. specialistų) ar paslaugos pirkimo, specialiųjų mokymo ir techninės pagalbos priemonėms, skirtoms ugdymui, įsigyti ir kitoms reikiamoms priemonėms, šalinančioms kliūtis mokiniui ugdytis;

12.2. vadovaudamasis asmens duomenų saugą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis kartu su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), aptaria, kaip, esant poreikiui, bus informuoti apie mokinio regos sutrikimą mokinio klasės draugai, mokyklos bendruomenė;

12.3. prireikus kreipiasi į mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, dalyvių susirinkimą (savininką) dėl papildomų resursų skyrimo Planui įgyvendinti ir fizinei aplinkai pritaikyti.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Mokykla, organizuodama mokinių ugdymą, prireikus bendradarbiauja ir konsultuojasi su kitomis akluosius ir silpnaregius ugdančiomis mokyklomis, Lietuvos aklių ir silpnaregių ugdymo centru, tėvų asociacijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, viešojo ir privataus sektoriaus įstaigomis, teikiančiomis pagalbą sutrikusios regos asmenims ir jų šeimoms.

14. Rekomendacijomis vadovaujasi Mokyklos, ugdančios mokinius, ir neformaliojo vaikų švietimo bei formalųjį švietimą papildančio ugdymo Mokyklos, kiti švietimo teikėjai, ugdančys ar ketinantys teikti švietimo paslaugas mokiniams.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir
sporto ministro 2021 m. rugpjūčio 30 d.
įsakymu Nr. V-1568

REKOMENDACIJOS MOKYKLOMS DĖL MOKINIŲ, TURINČIŲ KLAUSOS SUTRIKIMĄ, UGDYMO ORGANIZAVIMO

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rekomendacijos mokykloms dėl mokinių, turinčių klausos sutrikimą, ugdymo organizavimo (toliau – Rekomendacijos), apibrėžia mokinių, turinčių klausos sutrikimą (toliau – mokinys), ugdymo organizavimo sąlygas ir reikalavimus mokykloms, įgyvendinančioms ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo, profesinio mokymo programas (toliau – Mokykla), prieš pradėdant mokiniui teikti ugdymą, individualaus pagalbos vaikui plano įgyvendinimą.

2. Mokykla kartu su savo savininko (dalyvių susirinkimu), savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija užtikrina ugdymo prieinamumą ir jo kokybę mokiniui, bendradarbiaudama ir konsultuodamasi su tėvais, švietimo pagalbos įstaigomis ir / ar savivaldybės vaiko gerovės komisija, Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centru, rengia ir įgyvendina mokinio individualų ugdymo planą, kurio sudėtinė dalis yra pagalbos planas, atitinkamai koreguoja / tikslina mokymosi sutartį.

3. Taikant Rekomendacijas vadovaujamosi šiais principais: svarbiausių vaiko interesų prioritetiškumo, integralumo, konfidencialumo, teisingumo, bendradarbiavimo, socialinės partnerystės, dalyvavimo, kompleksiško.

4. Mokyklai rekomenduojama paruošti Mokyklos klasę ir Mokyklos bendruomenę mokinio įtraukčiai, sudaryti sąlygas susipažinti su mokinio reikmėmis, pateikti rekomendacijas bendravimui, pristatyti gestų kalbą ir supažindinti su jos ypatumais, norintiems sudaryti sąlygas mokytis jos.

5. Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS BŪTINOS SĄLYGOS MOKINIŲ UGDYMU

6. Mokykla, priėmusi mokinį, turintį klausos sutrikimą, dėl įgimto arba įgyto klausos sutrikimo (nežymaus, vidutinio, žymaus, labai žymaus klausos sutrikimo) negalintį iki galo suvokti bei apdoroti garsinės informacijos, savarankiškai išmokti sakytinės kalbos arba kurio klausos aparatas (elektroninis garso stiprinimo įrenginys, skirtas klausos sutrikimų turinčių asmenų klausai pagerinti), kochleariniu implantu (įrenginys, padedantis girdėti visiškai kurtiems arba labai žymiai neprigirdintiems asmenims), turėtų:

6.1. sudaryti sąlygas mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams), prieš pradėdant mokiniui lankyti Mokyklą, susipažinti su Mokyklos, klasės / grupės, pagalbinių patalpų ir kitų ugdymo, ir laisvalaikio erdvių aplinka, mokytoja (-ais), švietimo pagalbos specialistais, gestų kalbos vertėju;

6.2. parinkti ugdymosi / mokymosi mokiniui vietą klasėje, kur jis turės netrukdomą matymo liniją ar atstumą nuo mokytojo, atsižvelgiant į būdus, kuriais mokinys naudojami priimdama informaciją: gestų kalbos vertėju, skaito iš lūpų, naudojami vidinio ryšio garso perdavimo sistemomis (toliau – FM sistemos), kitas priemones, jeigu mokiniui nustatytas ne tik klausos sutrikimas, bet ir kiti sutrikimai;

- 6.3. užtikrinti, kad klasės / grupės patalpoje fono triukšmas būtų kuo mažesnis, klasės parenkamos tos, kurios yra atokiau nuo triukšmingų vietų;
- 6.4. užtikrinti informacijos pateikimą vizualiai ir / ar lietuvių gestų kalba;
- 6.5. Mokykloje turi būti įrengti vaizdo skambučiai (šviesos signalai), šviečiantys dūmų detektoriai, klasės / grupės žodinei / garsinei / vaizdinei informacijai pateikti, atsižvelgiant į rekomendacijas, iš anksto naudojamose Mokyklos mokymosi aplinkose;
- 6.6. užtikrinti mokinio psichologinį komfortą klasėje, Mokyklos bendruomenėje;
- 6.7. sudaryti sąlygas mokytojams, švietimo pagalbos specialistams, mokytojo padėjėjams įgyti reikalingų žinių ir kompetencijų ugdyti mokinių ir susipažinti su mokymo strategijomis klasėje, jei joje yra klausos sutrikimų turintis mokinys, susipažinti su lietuvių gestų kalba ir mokytis jos, bendradarbiaujant su Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centru.

III SKYRIUS

PAGALBOS MOKINIUI PLANO RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

7. Ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo mokinio priėmimo mokytis Mokykloje arba iki einamųjų metų mokslo metų pradžios organizuoti Mokyklos vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) posėdį tiesiogine, nuotoline ar mišria forma, kuriame dalyvauja mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai, ugdysiantys mokinių, mokinys ir jo tėvai ar kiti atstovai pagal įstatymą, Mokyklos savininko (dalyvių susirinkimo), savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos įgaliojamas atstovas, kiti galintys teikti metodinę, konsultacinę pagalbą Mokyklai dėl būtinų sąlygų mokiniui ugdytis sudarymo Mokykloje.

8. VGK posėdyje:

8.1. turi būti aptartos pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos teiktos rekomendacijos mokiniui, siūlymai ugdymo programai įgyvendinti ir Mokyklos fizinei aplinkai pritaikyti arba jau įgyvendintas pagalbos mokiniui planas (toliau – Planas), svarstoma dėl jo pratęsimo, tikslinimo, nutraukimo;

8.2. išklausomas mokinys ir jo tėvai (globėjai, rūpintojai), atstovai pagal įstatymą;

8.3. įvertinamos esamos kliūtys ir sunkumai, kuriuos Mokykloje galėtų patirti mokinys ir kurie varžytų jo savarankiškumą, todėl reikėtų pašalinti įmanomai greičiausiu būdu;

8.3. išklausomi mokytojai ir išsiaiškinama, kokia metodinė, konsultacinė pagalba jiems bus reikalinga, kad būtų įgalinti teikti ugdymosi poreikius atliepiančių ugdymą mokiniui, ir kas ją suteiks;

8.4. priimamas sprendimas dėl Plano mokslo metams sudarymo, atnaujinimo, pratęsimo, keitimo ir jo integravimo į individualų ugdymo planą, numatomi Plano įgyvendinimo stebėsenai reikalingi periodiškai susitikimai rezultatams aptarti, sudaroma Plano rengėjų grupė ir iš jos paskiriamas koordinuojantis asmuo;

8.5. svarstomas sprendimas: VGK Planui pritaria ar prašo patikslinti pagal pateikiamas pastabas ir teikia siūlymą Mokyklos vadovui tvirtinti. Jei į VGK kreipiasi Planą koordinuojantis asmuo, mokinys ar jo tėvai, atstovai pagal įstatymą, VGK inicijuoja Plano keitimą, atnaujinimą ar jo veiksmingumo vertinimą, priima tolesnius sprendimus dėl Plano.

9. Plano įgyvendinimą koordinuojantis asmuo kartu su Plano rengėjų grupe parengia Planą ir teikia jį VGK aprobuoti ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 10 d. arba iki Mokyklos ugdymo plano patvirtinimo. Mokslo metų eigoje mokiniui nustačius specialiuosius ugdymosi poreikius, Planas jam turi būti parengiamas per 15 darbo dienų nuo tėvų (globėjų, rūpintojų) pateiktos Mokyklai pažymos apie mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius arba nuo atvykimo į specialiojo ugdymo centrą mokytis.

10. Plane turi būti:

10.1. numatyti mokinio ugdymo(si) ir švietimo pagalbos teikimo formos ir būdai;

10.2. rekomenduojami ugdymo metodai ir būdai mokytojui;

10.3. pateikti bendrųjų ugdymo planų individualizavimo aspektai mokiniui, mokymosi ir švietimo pagalbos tvarkaraščiai, planuojami individualūs ugdymosi pasiekimai, lietuvių gestų kalbos pamokos, tarties, kalbos mokymo ir klausos lavinimo pratybos, numatytas darbo kompiuteriu įgūdžių formavimas, kompensacinių priemonių ir techninės pagalbos priemonių naudojimas ir pagalba mokytojui ir mokiniui jomis naudotis ar taikyti, suplanuotas laikas mokymuisi ir bendravimui, jei mokosi keli skirtingo amžiaus mokiniai, turintys klausos sutrikimą, numatyta, kaip ir kur Mokinys puoselės kurčiųjų kultūrą, turės sąlygų puoselėti savo lietuvių gestų kalbą ir kt. priemonės;

10.4. sudaryta pagalbos mokiniui specialistų komanda: surdopedagogo, logopedo, lietuvių gestų kalbos vertėjų – specialistų, verčiančių iš lietuvių gestų kalbos į lietuvių (žodinę) kalbą ir atvirkščiai – iš lietuvių kalbos į gestų kalbą, specialiųjų mokymo priemonių ar pan.;

10.5. rekomendacijos naudojamoms mokymo(si) priemonėms, kurios turi būti vizualios, elektroninėse laikmenose, kad mokinys turėtų galimybę susipažinti iš anksto su ugdymo proceso metu naudojamais terminais ir dalykų žargonais, svarbu juos paaiškinti iš anksto, pateikiant paaiškinimus gestų kalba ar raštu, kt;

10.6. rekomendacijos mokymosi vietai ir jai parinkti (ne toliau kaip trečioje eilėje, kad gerai matytų mokytoją, pagal galimybę stalus išdėstant puslankiu (U forma), kad mokinys galėtų matyti mokytojo ir mokinių veidus, ir lūpas);

10.7. suplanuotos tos pačios pagalbos mokinio pasirinktose neformaliojo vaikų švietimo veiklose kaip ir pamokose.

11. Įgyvendindama Planą Mokykla:

11.1. kartu su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) aptaria, kaip bus informuoti apie mokinio klausos sutrikimą mokinio klasės draugai nepažeidžiant asmens duomenų saugą reglamentuojančių teisės aktų;

11.2. individualiai pritaiko mokiniui informacijai perduoti reikalingą aplinką (prireikus kreipiasi į savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, dalyvių susirinkimą (savininką) dėl papildomų resursų skyrimo);

11.3. pritaiko ugdymo turinį (ugdymo metodus ir būdus, medžiagą, priemones, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimą), atsižvelgdama į individualius mokinio gebėjimus, poreikius ir klausos sutrikimą bei sudarytą Planą;

11.4. numato tinkamiausius ugdymo(si) ir informacijos perdavimo metodus / būdus. Rekomenduojami ugdymo metodai:

11.4.1. **dvikalbis ugdymas**, kurio pagrindą sudaro dviejų kalbų (lietuvių ir lietuvių gestų) mokėjimas ir reguliarus vartojimas. Dvikalbystė kurčiųjų ugdyme reiškia, kad kurtiesiems vaikams lietuvių gestų kalba yra pirmoji kalba, o lietuvių kalba, kurią jie išmoksta vėliau, yra antroji. Antrosios kalbos mokoma kaip užsienio kalbos. Lietuvių gestų kalba yra mokymo(si) ir bendravimo kalba, be to, Mokykloje tai yra ir mokomasis dalykas;

11.4.2. **totalioji komunikacija** – lietuvių kalba besiremiančių komunikacijos būdų – kalbėjimo, skaitymo iš lūpų, skaitymo, rašymo, klausos likučių naudojimo, kalkinės gestų kalbos – visuma;

11.4.3. **žodinis arba grynai garsinis metodas** – kai mokinio ugdymas(is) remiasi vien žodine kalba padedant įvairioms kompensacinėms priemonėms.

12. Mokyklos vadovas:

12.1. skiria resursus Planui įgyvendinti, mokyklos fizinei aplinkai pritaikyti, sąlygoms veiksmingo ugdymo teikimui sudaryti, papildomoms švietimo pagalbos specialistų pareigybių steigimo (surdopedagogo, gestų kalbos vertėjo ir kt. specialistų) ar paslaugos pirkimo, specialiųjų mokymo ir

techninės pagalbos priemonėms, skirtoms ugdymui, įsigyti ir kitoms reikiamoms priemonėms, šalinančioms kliūtis mokiniui ugdytis;

12.2. vadovaudamasis asmens duomenų saugą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis kartu su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), aptaria, kaip, esant poreikiui, bus informuoti apie mokinio klausos sutrikimą mokinio klasės draugai, mokyklos bendruomenė;

12.3. prireikus kreipiasi į Mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, dalyvių susirinkimą (savininką) dėl papildomų resursų skyrimo Planui įgyvendinti ir fizinei aplinkai pritaikyti.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Mokykla, organizuodama mokinių ugdymą, prireikus bendradarbiauja ir konsultuojasi su kitomis klausos sutrikimą turinčių mokinių ugdymą įgyvendinančiomis Mokyklomis, Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centru, tėvų asociacijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, viešojo ir privataus sektoriaus įstaigomis, teikiančiomis pagalbą sutrikusios klausos asmenims ir jų šeimoms.

14. Rekomendacijomis vadovaujasi Mokyklos, ugdančios mokinius, ir neformaliojo vaikų švietimo bei formalųjį švietimą papildančio ugdymo Mokyklos, kiti švietimo teikėjai, ugdatys ar ketinantys teikti švietimo paslaugas mokiniams.
